

Ovan: Dunes Straight Coral. Till höger: Herringbone Wild.

TEXTIL I BLODET

Oavsett färg så är hållbarhet den röda tråden hos Katehas mattor – något det småländska designföretaget prisas för.

Text Jesper Tillberg

Mattor är lite som filmmusiken i ett vackert filmepos, de kanske inte alltid syns i rummet men påverkar ändå hela upplevelsen. Just så är Katehas skapelser.

Dessutom finns hållbarhet som en röd tråd i kollektionerna. Så har det varit sedan starten, 1998.

– På 90-talet pratade ingen om hållbarhet, men kvalitet och hållbarhet har alltid präglat vårt arbete. Vi har alltid valt materialet och de bästa vävarna med stor omsorg för bästa kvalitet till våra mattor snarare än att hoppa på första bästa trend. På så sätt kan man nog kalla oss lite präktiga. Bra kvalitet ger hållbarhet, säger Barbara Hosak, grundare av Kateha.

Hon kommer från en riktig textilsläkt, sju generationer, närmast är förstås pappa Hans.

– Jag har ju fått mycket av det här här tänket efter min pappa som alltid varit tvungen att jobba och utnyttja maximalt av materialet och produktionskapaciteten. Så uppstod idén med att skapa makraméobjekt av det material som satt kvar på vävstolen på Svängsta Mattväveri och som inte var tillräckligt mycket för att väva en hel matta med. Dessa blev på 70-talet en stor framgång och såldes över hela världen.

Barbara har ”sprungit på väverier sedan

”DET ÄR VIKTIGT ATT MATTAN INTE ÄR FÖR LITEN. EN MATTA I RÄTT STORLEK KAN FÖRÄNDRA HELA UTTRYCKET AV RUMMET.”

barnsben”. Hon hoppade in och lärde sig att knyta makramé. Hon minns också när hon fick assistera en textilkonstnär vid färdigställandet av en teaterridå. Efter en sejour i den tyska reklambranschen blev ändå mattorna till sist hennes värld – igen.

Hur ser du på er materialpalett ur ett hållbarhetsperspektiv?

– Att vi arbetar med ull och lin som huvudmaterial beror helt och hållet på att båda materialen är väldigt bra att användas för att väva mattor med. En bra ullfiber kan böjas 20.000 gånger innan den går av, en viskos bara 75 gånger. Ull är en naturlig fiber och har ett naturligt flamskydd, vilket gör den svårantändlig. Ull är antistatisk och drar därför inte åt sig smuts och damm på samma sätt som ett statiskt material och är därför lätt att hålla ren. Ull är resistent mot bakterier, mögel och kvalster. Ull absorberar och neutraliserar farliga ämnen, som flyktiga organiska föreningar som kan lösgöra sig från hushållsföremål, skrivare och möbler. Ull isolerar och återger värmen när man går på mattan.

– Linet använder vi i varpen istället för bomull eller syntet för formstabilitet och för att det är så mycket hållbarare, berättar Barbara.

När det kommer till själva designen är det namnkunniga formgivare Kateha gärna samarbetar med – från von der Lancken till Kraitz, Szyber till Lagerbielke.

– Vi jobbar nära våra formgivare som har textilförståelse. Egen design varvas med extern formgivning som passar in i vårt tänk vad gäller formspråk och material.

Även nya förmågor knackar på dörren. Ett exempel är mattan Birds nest av gruppen som kallar sig The Swedes.

– Det är en rolig historia. I början på 2000-talet hörde gruppen av sig till oss och undrade om vi ville hjälpa till med att väva en matta som de skulle visa på Satellitutställningen i Milano. Det har verkligen blivit en av våra signaturmattor och har nu snart varit i produktion i 20 år. Mattan var även med på Salone Satellites 20-årsjubileumsutställning i Milano 2017, som en av de produkter som visats där och fortfarande är i produktion!

Pond Halvflossa Midnight.

Lurvig favorit med subtil röd accent. Mattan Zorba.

”DEN FUNGERAR SOM
PLATSMARKERARE,
GER FÄRG OCH TEXTUR
OCH SKAPAR ETT
RUM I RUMMET.”

Vad fascinerar dig med golvet som ett poetiskt uttrycksmedel i ett hem?

– Hur viktig mattan är i en möblering. Den fungerar som platsmarkerare, ger färg och textur och skapar ett rum i rummet – men kan likaväl fungera som en solitär, eller varför inte hänga den på väggen, för att pryda sin plats. Mattan fungerar även som ljuddämpare. Det är viktigt att mattan inte är för liten. En matta i rätt storlek kan förändra hela uttrycket av rummet.

Vad är den stora utmaningen i år 2021?

– Att förnya kollektionen med en eller två mattor. Mattor som håller över tid, som uppskattas för sin design och hållbarhet och fyller sin plats i Katehas kollektion i många år. Våra mest sålda mattor Allium och Plain har varit med sedan starten 1998.

Nyligen öppnades utställningen Hans Hosak – Dessinateur. Utställningen är ett porträtt av pappa Hans som ägnat sitt liv åt att utveckla textilindustrin, renodla geometriska grundformer och bevara en rik mönsterskatt från sitt eget rika ursprung. Mattor, mönster, magiska skisser – allt bjuds vi på just nu i Vandalorum,

Lada 3. Utställningen pågår till den 13 september och är väl värd ett besök.

– Hans driv har varit att förena sin kreativitet och nyfikenhet med de tekniska förutsättningar som produktionen gav. En av läroböckerna som haft störst påverkan på hans arbete trycktes 1907 och har sedan dess varit i bruk. De mönster den skildrar är fortfarande aktuella.

– Mattan Zorbas, 1970, är en vävd rya helt i ull. Den återlanserades i samband med utställningen och är en av våra mest populära mattor. Absolut hållbar, avslutar Barbara Hosak.

Många cirklar sluts. Far och dotter är en. Cirkulärt tänk ligger ju Katehas dna.

Namnet Kateha? Ja, det är inspirerat av ”Al katifa”, gammalarabiska och betyder matta med lugg. Kateha i Värnamo i Småland har många typer av mattor, inte bara med lugg. Gemensamt för kollektionerna är att de tillverkas i Europa och i Indien där de luftas, vävs eller knyts för hand.

I sinom tid kommer nog också Barbara få sin egen utställning, även om hon inte själv är designer – hederspriset från Plaza Interiör är ett steg på vägen. ♦